

România liberă

ORGANUL SFATURILOR POPULARE DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

Mai aproape de problemele concrete ale economiei locale

De câteva zile ziarul nostru a început o discuție în problemele conducerii cu competență a economiei locale. Au fost publicate articole ale unor activiști din aparatul de stat local, altele vor fi publicate în zilele ce urmează. Ceea ce se desprinde încă din primele articole publicate, din interesul cu care activiștii din aparatul de stat central și local au primit această discuție, este hotărârea lor de a lupta pentru realizarea sarcinilor tratate de Direcțiile celui de al II-lea Congres al partidului.

Cu hotărârea de a înmulți succesele de până acum, de a lichida lipsurile, au pornit la lucru noile statui populare alese la 11 martie 1956. Problema dezvoltării mai departe a economiei și culturii locale a preocupat sfaturile populare încă de la sesiunea de constituire, când au adoptat hotărâri pe baza cărora comitetele executive să alcătuiască planuri concrete de muncă, pentru traducerea în viață a sarcinilor tratate de Direcțiile celui de al II-lea Congres al partidului pentru înlăturarea propunerilor făcute de alegători.

Multe comitete executive au și întocmit planurile hotărâte în sesiuni, altele — îndeosebi cele de la comune — le alcătuiesc în prezent. Multe din aceste planuri sînt desigur bune, cuprinzând măsurile cele mai potrivite în regiunile, raioanele, orașele sau comunele respective, responsabilitățile și termenele de îndeplinire, etc. Trebuie spus însă de la început că planurile bune au întocmit și unele din vechile comitete executive. Totuși, activitatea lor, în special în domeniul economic, nu a fost la nivelul posibilităților și al cerințelor. Și aceasta din cauză că mulți dintre vechii conducători ai comitetelor executive nu au fost întotdeauna aproape de problemele concrete ale economiei locale. Aceasta este lipsa principală care a caracterizat activitatea vechilor comitete executive și care a făcut ca în regiunile Iași, Pitești, Suceava, Galați, de pildă, economia locală să nu se dezvolte pe măsura posibilităților existente.

În fiecare regiune, raion, oraș sau comună, există mari rezerve, mari posibilități ca economia locală să fie dezvoltată continuu, la nivelul cerințelor de azi ale statului și ale maselor.

Pentru aceasta este însă neapărat necesar ca atenția comitetelor executive să fie îndreptată nu spre întocmirea de directive, note, adrese și rapoarte, ci spre organizarea activității practice a maselor. Trebuie să fie asigurată o conducere competentă și concretă a fiecărui sector de activitate al economiei locale. MAI APROAPE DE PROBLEMELE CONCRETE ALE ECONOMIEI LOCALE, PENTRU O CONDUCERE COMPETENTĂ ȘI CONCRETĂ A ECONOMIEI LOCALE! Aceasta este chemarea care se adresează azi activiștilor aparatului nostru de stat și în primul rând conducătorilor și membrilor comitetelor executive ale sfaturilor populare. Mai aproape de întreprinderile locale, de ateliere, de muncitori, de gospodăriile agricole de stat și colective, de întovărășiri, de fărâmi muncitori.

Conducătorii comitetelor executive au sarcina să lichideze modul de conducere „în general” a economiei locale. Ei trebuie să pătrundă în toate detaliile muncii, să cunoască bine problemele, nevoile maselor populare. Pentru a conduce bine, președinții comitetelor executive trebuie să fie competenți, să cunoască bine sectoarele și unitățile în subordinea lor. De aceea ei au datoria să învețe permanent, să-și însușească temeinic problemele economiei locale și cit mai multe noțiuni tehnice din industrie și agricultură.

Nu se poate permite nici unui membru al oricărui comitet executive să nu cunoască întreprinderile industriei locale în subordine, problemele lor de organizare și perfecționare a muncii, posibilitățile lor de dezvoltare, de folosire a materiei prime din resursele locale, nevoile și cerințele muncitorilor de aici.

Problema conducerii concrete se pune la comitetele executive cu și mai multă acuitate atunci când este vorba de sectorul agricol. Sîntem acum în pragul muncilor agricole de primăvară, primele munci de acest fel din cadrul celui de al II-lea plan cincinal. Dat fiind condițiile climatice din acest an, timpul pentru efectuarea muncilor agricole de primăvară s-a scurțat foarte mult.

Iată de ce, conducătorii și membrii comitetelor executive, inginerii și tehnicienii agricoli, trebuie să fie în aceste zile la safe, în gospodăriile colective și întovărășiri, în mijloacele fărâmi muncitori. Prin îndrumări concrete și competente să ajute sfaturile populare comunale, conducerile gospodăriilor colective și întovărășirilor, în organizarea muncii, în stabilirea vitezei zilnice de însămînțare. În asigurarea mașinilor, uneltelor, semnelor necesare, astfel ca lucrările agricole de primăvară să fie efectuate în timp scurț și în mai bune condiții agro-horticulturale.

Munca pentru transformarea socializată a agriculturii trebuie desfășurată cu și mai multă intensitate decât până acum. Pentru aceasta, conducătorii comitetelor executive trebuie să cunoască condițiile concrete din fiecare comună, astfel ca să poată ajuta efectiv la întărirea și dezvoltarea formelor socialiste existente și la crearea de noi unități agricole socialiste.

Mai mult decât până acum, trebuie să se ocupe conducătorii comitetelor executive de problemele de planificare, financiară, comercială. Ei au datoria să cunoască problemele acestor sectoare de activitate, pentru a putea astfel lua pe plan local hotărârile cele mai bune, sau să poată interveni și susține rezolvarea diferitelor probleme din aceste sectoare la organele centrale ale aparatului de stat.

Fiind mai aproape de problemele concrete ale economiei locale, cunoșcând și rezolvînd operativ și mai bine nevoile cetățenilor, comitetele executive vor lichida manifestările birocratice existente încă în activitatea lor și a secțiilor lor, vor putea dezvolta economia locală în scopul înlăturării patriei și al ridicării nivelului de trai al maselor populare.

Delegația română la reuniunea Uniunii interparlamentare a plecat la Dubrovnik

La sfârșitul acestui săptămîni a părăsit Capitala, plecînd în R.P.F. Iugoslavia, o delegație a grupului național român al Uniunii Interparlamentare, care va lua parte la reuniunea de primăvară a Uniunii Interparlamentare ce va avea loc între 3 și 8 aprilie la Dubrovnik.

Delegația este compusă din deputații acad. M. Sadoveanu, președintele grupului național român din Uniunea Interparlamentară, A. Bunaciu, vicepreședinte, și C. Paraschivescu-Bălaescu, secretar.

La plecare, în Gara de Nord, delegația a fost condusă de tovarășii M. Mușic, vicepreședinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale, M. Roșianu și Gh. Vidrașcu, membri ai Prezidiului Marii Adunări Naționale. (Agerpres)

Lucrări românești la Salonul internațional de artă fotografică de la Belgrad

Răspunzînd invitației Uniunii fotograficilor și cineștilor din R.P.F. Iugoslavia, artiștii fotografi din țara noastră au trimis lucrări la cel de al III-lea Salon Internațional de artă fotografică care se va deschide în luna mai la Belgrad și la care vor participa asociații și fotocluburi din 45 de țări.

Cele peste 40 de lucrări trimise au fost selecționate din expozițiile de artă fotografică „Patria noastră” organizate de Ministerul Culturii și din expoziția de fotografie turistică organizată de C.C.S. și I.R.R.C.S.

Congresul matematicienilor romîni

Între 27 mai și 4 iunie va avea loc în București, cel de al IV-lea Congres al matematicienilor romîni, organizat de către Academia R.P.R. La acest Congres vor fi reprezentate academiile de științe și societățile matematice din aproape 40 de țări.

Lucrările Congresului se vor desfășura pe cinci secții: algebră și teoria numerelor, analiză, geometrie și topologie, matematică aplicată, metodologie și istoria matematicii. Comunicările se vor prezenta de diferiții matematicieni romîni și străini. În afară de cercetătorii Academiei R.P.R., participă și comunicîndu-și rezultatele din învățămîntul superior, unele cadre didactice din învățămîntul mediu, și o seamă de cercetători din domeniul matematicii aplicate.

Congresul matematicienilor are, printre altele, menirea să facă cunoscut tuturor matematicienilor, dezvoltarea științei matematice din țara noastră în anul regimului democratic-popular și perspectivele de dezvoltare ale acestei științe.

Comunicatul Ministerului Agriculturii privind felul cum trebuie aplicate anul acesta tăierile la vița de vie

Temperaturile scăzute din iarnă au cauzat unele pierderi vîșlor rămase dezgropate. Poleii din cursul lunii iulie urmează a agrava situația mîrînd pierderile de muguri.

Pentru compensarea acestor pierderi se recomandă următoarele măsuri: înainte de începerea tăierilor se va face un control atent în toate vîșele și în special la vîșele care au rămas dezgropate peste iarnă. Se vor controla coardele, despicînd în două fiecărui ochi cu ajutorul unui briceag bine ascuțit sau cu o lamă de ras. Mugurii care prezintă culoare maron sau sînt îngroșiți sub căpușă sînt muguri dîrtrivi, iar cel verzi sînt muguri sănătoși.

Prin stabilirea mugurilor sănătoși care au rămas puține stabilînd numărul de muguri și coardele ce trebuie să lăsați la tăiere. Astfel, acolo unde pierderile de muguri nu depășesc 25 la sută, la tăiere se va lăsa pentru fiecare 3-4 coarde ete o coardă în plus; unde pierderile sînt pînă la 50 la sută se vor lăsa de două ori mai multe coarde, iar dacă pierderile sînt pînă la 75 la sută, pe lângă faptul că numărul coardelor lăstate va fi dublu, li se va lăsa și o lungime mai mare și anume odată și jumătate.

Cînd pierderile mugurilor sînt mai mari de 75 la sută, tăierile se vor aplica după desmugurire, cînd se pot distinge lăstarii cu rod. În acest caz, la tăiere se oprește un număr de lăstari de rod egal cu numărul de muguri care se lasă ca sarcină obișnuită în regiune; poziția acestor lăstari poate fi și îndepărtată de scaunul butucului. Coardele se vor lega sub formă de cerc ardelenesc sau cordon orizontal.

La tăierea de compensare se va da o atenție deosebită plantațiilor tinere și la surturile cu creștere viguroasă. La aplicarea tăierilor în aceste cazuri se vor lăsa pe cit posibil coarde mai subțiri, deoarece cele groase restată de regulă mai puțin la îngheț și deci vor avea mai puțini muguri sănătoși.

De asemenea, o atenție deosebită se acordă copiliilor de pe coardele de un an care se vor lăsa sub formă de călărași, completînd astfel numărul de ochi necesari. Aceasta se practică mai ales atunci cînd copiii sînt mai subțiri decât coardele mamă și au muguri mai bine conservați.

Plantațiile de vîi care au fost îngropate și n-au suferit de îngheț pot avea pierderi fie din cauza prazii urmezelor, fie din cauza intrării dezgropatului care poate provoca cloceala mugurilor. De aceea se recomandă același control atent și în vîșele care au fost îngropate.

Aplicînd tăierile de compensare, reușim să înlocuim pierderile cauzate de condițiile naturale nefavorabile și să asigurăm astfel o recoltă normală.

Sporirea producției de țitei

În ultimul an al primului plan cincinal România a produs 10.575.000 tone de țitei, cu aproape 2 milioane de tone mai mult decît în anul celui mai înalte producții realizate sub regimul burghez-moșieresc. Această cifră nu ar reflecta însă pe deplin superioritatea industriei socialiste de petrol față de cea capitalistă, dacă la baza sporirii producției de țitei nu ar sta o creștere a productivității muncii nemaiîntîlnită în trecut. Calculele făcute arată că 80 la sută din creșterea la producția de țitei a fost obținută exclusiv pe seama creșterii productivității muncii. În anii 1951-1955 producția a fost mărită cu 77,3 la sută, depășindu-se astfel sarcina cincinalului.

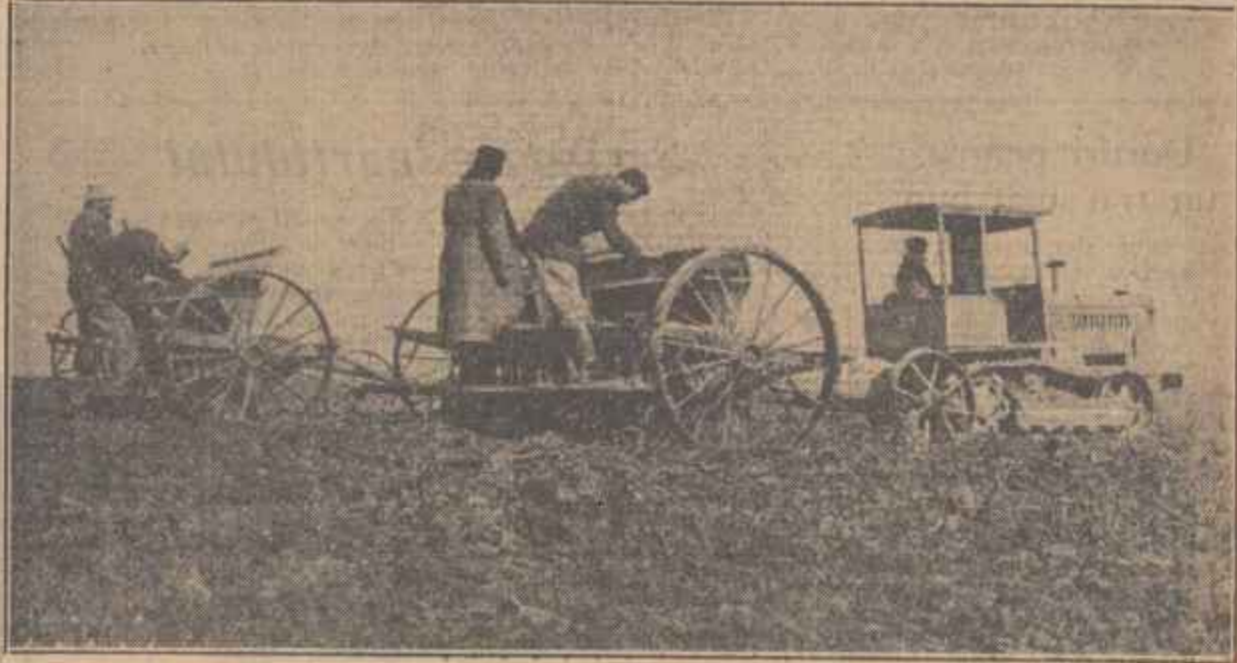
În camera extracției țiteiului s-a realizat o productivitate a muncii cu 81,4 la sută mai mare. Introducerea de utilaje noi, majorarea fondului sondelor productive cu 60 la sută în anul 1955 față de anul 1950, extinderea unor metode avansate ca: recuperarea secundară, fluxarea hidroașica, acidizarea, etc. au făcut ca ritmul anual de creștere a producției de țitei să se dubleze față de ritmul din perioada antebelică. Astăzi peste 50 la sută din producția de țitei se extrage prin erupție, sistem care dă posibilitatea deservirii de către același număr de muncitori a unui număr mai mare de sonde și instalații petroliere. (Agerpres)

Cel mai mare furnal al țării

HUNEDOARA (de la corespondentul nostru). — Pentru executarea înaltă de termen a noului furnal de la combinatul siderurgic din Hunedoara — care pus în funcțiune va da o producție de 1,5 ori mai mare decît întreaga cantitate de fontă a țării realizată în anul 1955, — brigăzile de zidari, betonari, simplari, montori, sudori, de la întreprinderile de construcții siderurgice Hunedoara au pornit încă la începutul lunii martie întrecerea cu mai mult avînt.

În ziua, iar silozurile pentru mîneru și cocs și anexele furnalului sînt executate în procent de circa 95 la sută. De asemenea multe lucrări auxiliare sînt pe punctul de a fi complet terminate. Printre acestea se numără canalizările necesare pentru evacuarea aerii industriale și tunelurile pentru conductele de apă și forță electrică. Muncind cu avînt în cadrul întrecerii socialiste, muncitorii complexului I din cadrul întreprinderii de construcții siderurgice Hunedoara au reușit să execute pînă în prezent circa 90 la sută din volumul total al lucrărilor planificate a fi realizate pentru acest gigantic furnal.

2000 hectare însămînțate în regiunea Constanța

CONSTANȚA (de la corespondentul nostru). Vîntul ce bate de câteva zile peste întreaga Dobrogea a zblit ogoarele ceea ce a făcut ca odată cu primele zile mai călduroase, tractoarele și plugurile să împlinescă cîmpul. Se ară, se discute și se seamăna. Primii care au ieșit la cîmp au fost colectiviiștii, Brigăzile lui Gh. C. Gheorghe, Sucurii Timur, Iusup Caiali,

din gospodăria colectivă din Topraisar-raionul Negru Vodă au semănat, în două zile, o suprafață de 60 ha. orz, iar colectiviiștii din Palazu Mare, 36 ha. orz, 26 ha. ovăz, 45 ha. macare și 24 ha. borcag pentru sîmînță.

La întovărășirea „7 Noiembrie” Techiștioi, 20 de atelaje ale întovărășirilor au arat și semănat 45 ha. cu orz în mustul săpșit. Pînă la data de 29 martie, în întreaga regiune s-a însămînțat orz, ovăz, macare și grîu de primăvară pe o suprafață de 2000 ha. în fața se află raionul Negru Vodă cu peste 1200 ha. urmat de raioanele Medgidia și Adamclia.

Sortimente variate pentru primăvară

TIMIȘOARA. — Pentru a pune la dispoziția cumpărătorilor un sortiment variat și bogat de articole specifice sezonului de primăvară și vară, întreprinderile industriale usoare din Timisoara produc în mari cantități noi modele de confecții și încălțăminte, noi modele de țesături din lînă și mătase.

Noi traduceri din operele lui V. I. Lenin

În cinstea celui de-a 86 aniversării a nașterii lui V. I. Lenin, în cadrul Editurii de Stat pentru Literatură-Politică va scoate de sub tipar în traducere românească noi lucrări ale lui V. I. Lenin. Vor apărea astfel: „Opere” vol. 29 care cuprinde ovințări, articole, dări de seamă și scrisori din perioada martie-august 1913; „Despre revoluția din 1905-1907”, „Despre munca aparatului de stat sovietic” și „Despre productivitatea muncii”. Lucrările cuprinse în aceste volume, conțin o seamă de indicații teoretice de mare însemnătate pentru aprobarea tezaurului ideologic leninist atît de necesar pentru înțelegerea sarcinilor actuale ale construcției socialiste în țara noastră.

Mașini speciale pentru curățenia străzilor

Cetățenii Capitalei au înfîlșit zilele acestea pe străzi o mașină neobișnuită, un fel de combina, cu două pereți mari circulare în față și altele perii drepte așezate dedesubt. Aceasta este una dintre cele mai moderne mașini pentru mînturarea străzilor, cu care a fost dotată întreprinderea de salubritate București. Mașina se deplasează cu o viteză de 5 km. pe oră și poate mătura într-o oră aproximativ doi kilometri de stradă (periea carosabilă). Important este faptul că prau și celelalte gunărie nu se depun pe marginea străzii, ci sînt încercate în mod automat într-un batin special, cu o capacitate de peste 4 m.c., cu care este prevăzută mașina.

Întreprinderea de salubritate București va fi dotată, într-un viitor apropiat, cu mai multe mașini de acest fel, pentru înțreținerea curățeniei Capitalei.

Sensul noilor propuneri sovietice de dezarmare

Au trecut două săptămîni de la reluarea lucrărilor subcomitetului Comisiei O.N.U. pentru dezarmare. Presa a început să relateze unele amănunte în legătură cu cele discutate în acest important organism. Al O.N.U. însărcinat cu rezolvarea celei mai arzătoare probleme care stă în fața omenirii. Deși este încă prematur să se tragă concluzii asupra perspectivei actualilor convorbiri, se pot face însă unele aprecieri pe mîrginea propunerilor prezentate pînă în clipa de față.

Număratoarele propuneri ale U.R.S.S. Oricine a putut aprecia că Uniunea Sovietică nu a adoptat o atitudine simulară. Ea a căutat să vină în împlinirea poziției occidentale și a acceptat o serie din măsurile preconizate de partenerii ei.

Acest efort, vizibil în propunerile pe care le-a prezentat la 10 mai 1955, este și mai pregnant în cursul actualelor tratative. Astfel, se recunoaște ușor „paternitatea” diferitelor propuneri care fac parte din ansamblul noului plan sovietic de dezarmare. Se reiau, de exemplu, măsurile propuse la 40 mai 1955 privind stabilirea unui plafon maxim (1-1,5 milioane de oameni) în privința forțelor armate ale S.U.A., U.R.S.S. și R.P. Chineze — plan preconizat mai înainte chiar de puterile occidentale. Se regăsește în noile propuneri sovietice inițiativa franceză ca fondurile economice de pe urma reducerii înarmărilor să fie folosite pentru ridicarea bunei stări a populațiilor care și-au redus forțele armate și pentru ajutarea statelor slab dezvoltate. De asemenea, cunoscuta propunere britanică privind crearea în Europa a unei zone de limitare și de inspecție a înarmărilor, care să includă teritoriile celor două părți ale Germaniei, precum și statele învecinate cu acestea.

Sensul noilor propuneri sovietice este limpede și pe înțelesul tuturor. Sîntelezînd unele propuneri mai vechi care, lierate în parte, oferă posibilități de rezolvare a unui aspect sau altul al vastei probleme a dezarmării, propunerile sovietice urmăresc în primul rînd să fie eficiente. Prin aceasta, ele constituie totodată un efort concret în sensul creării unei climat de încredere între popoare și state.

Noile propuneri sovietice sînt de asemenea de natură să creeze condiții pentru încheierea în viitor a unei înțelegeri privind problema interzicerii armii atomice. Se știe că în discutarea acestei probleme puterile occidentale au creat o serie de greutăți care au trînat nu numai încheierea unui acord în privința interzicerii armelor atomice dar și negocierile privind reducerea forțelor armate și a armamentelor clasice. De altfel, nici în cadrul actualelor tratative de la Londra puterile occidentale nu s-au arătat prea interesate în discutarea acestei probleme. Statele Unite nu au indicat că ar fi de acord cu contractarea vreunei obligații morale cu privire la interzicerea totală a armii atomice. Planul anglo-francez, la rîndul său, vorbește despre interzicerea experimentării armii atomice abia pentru cea de a treia etapă pe care o preconizează pentru dezarmare. Dată fiind rezistența pe care, sub o formă sau alta, puterile occidentale o opun în această

privință și pentru a crea condiții favorabile unei soluționări mai rapide a unei părți măcar din importanta problemă a dezarmării, Uniunea Sovietică a arătat prin noile sale propuneri că nu condiționează încheierea unui acord în problema dezarmării — în ceea ce privește armamentul clasic — de rezolvarea problemei interzicerii armelor atomice. În propunerile sale, Uniunea Sovietică a mai arătat — și acest aspect este deosebit de important — că, pînă la realizarea unui acord în problema armelor atomice și chiar pînă la realizarea unui acord în problema dezarmării, s-ar putea lua unele măsuri parțiale, însă nu mai puțin în esență. Propunerile sovietice vizează următoarele obiective, perfect realizabile: scoaterea armii atomice din armamentul trupelor aflate pe teritoriul Germaniei, interzicerea experiențelor cu armele militare pînă la 15 la sută față de sumele alocate anul trecut a celorlași scopuri.

Acesta sînt, pe scurt, principalele aspecte și trăsături caracteristice ale noilor propuneri sovietice. Opinia publică internațională a putut aprecia caracterul lor realist, dorința înfapturii unui acord strădînuș de a se obține un grabnic asentiment unanım al puterilor cărora le incumbă o responsabilitate deosebită în această problemă.

Popoarele întregii lumi, și împreună cu ele și poporul nostru, urmăresc atente lucrările de la Londra. Ele își exprimă speranța în rîndurile acestor convorbiri. Ele așteaptă ca toți participanții la lucrările subcomitetului Comisiei O.N.U. pentru dezarmare să acționeze cu simțimentul marii lor răspunderi, pentru a se deschide drum larg reducerii înarmărilor. EUGEN PHOEBUS

VAGONEȚI PENTRU MINE

Zilnic pe porțile uzinei „Unio” din Satu Mare ies zeci de vagonete necesari transportului în mine. Muncitorii de aci se străduiesc să producă aceste utilaje de o cit mai bună calitate.

În clișeu: Se fac ultimele verificări la vagonete. Înainte de a fi expediți la diferite mine din țară. Foto: NICU VASILE

DIN CREAȚIA POPULĂRĂ NOUĂ

O încercare nouă de a amplifica sonoritatea fluierului a dus la apariția ansamblurilor de fluieri. În clișeu: Ansamblul de fluieri al căminului cultural din Cățina, regiunea Ploiești.

ZI BADE DIN FLUIERĂȘI

Frunză verde de-arteras
Ză bade din fluiers
Să joace sat și oras
Să piară orice vrăjmas
Zi, zi, zi, bade din gură
De îi-i inimioara bună.
Nu mi-o strica și pe-a mea.
Că-mea inimă-i de fier.
Mulle răbdă și nu pier.
A mea inimă de piatră.
Mulle răbdă și nu crapă.
Două războaie am răbdat
Mulle grei-am îndurat.
Dar de zeco ani incoace
Partida dreptate face
Rănilă încep a trece.
Amu putut și noi petrece.
Că partidul e cu noi
Care-am fost desculți și goi
D-acu scapăm de nevoi.
Zi, zi, zi, bade cu foc
S-o bătem acum pe loc
Zi, zi, zi, din ceterioară
De cu zori și pînă-n seară
Raul dă la noi să piară.

(Cîntec auzit de la un bătrîn din comuna Pantelimon, regiunea București).

Cîntă moș Ion Mihăiță

Printre participanții la cel de al III-lea concurs al artiștilor amatori, a fost și Ion Mihăiță, din comuna Păianța, regiunea Bacău. El a interpretat cîntece locale pe un fluier cu ancie — instrument confecționat de el din dorința de a mari posibilitățile de expresie ale fluierului obișnuit.

Strigături

Foate verde de bujor
Badea mîi și ni tractor,
Trage brazda pe agor
Dă pline pentru popor.
(Creată de Ștefan Bogăldă din comuna Șieut, raionul Bistrița)

Cludă li-i la cei boieri
Că nu-i stujim ca și ieri
Cludă li-i la cei lupini
Că noi azi sîntem stăpîni
(Creată de Ileana Muntean, comuna Birșana).

Pe miriste la vecinul
Joacă scutul și cu spinul
Amindoi au rădărit
Pe loc nedezmirisit
(Strigătură din Maramureș).

Cine bîa și nu muncește
Doar ca racu-n trai sporește
Casa e dărăpănată
Și nevasta dezbrăcată
Iar cînd muncă-mparte darul
Și frunză și umplu carul
El primește dropi comoră
Doar ce duce-n subțioară.
(Strigătură auzită în satul Major Kiriacescu, regiunea Constanța).

oamenii din această comună se împletește minunat tena dragostei tinerești cu cea a muncii.

Foate verde de mohor
Vin mîndrușă pe tractor
Am să-ți spun că-mi este dor
Cu tine să mă-nsoz.
Pe tractor noi să muncim,
Planul să îl deșosim.
Să muncim să-nțevim planul
Să-ținem un copil în anul
Iar în anul țesor vorni
Să-mi dai mîndra alți copii;
Să-mi faci patru flăcăiași
Voinice și drăgălași.
Și să-mi faci și-o țigănoară.
Să se duca vestea-n țară
Din doi să fac meșteri mari,
Iar din celtăți cărturari.
Pe jută, rîd o fi more
S-o fac mîndra țesătoare.
Să muncim și să-i iubim
Țara mîndră ș-o stăvim.

Oare cînd înainte vorbă rădărit să
Oare cînd înainte țărani, lipsit a-
tuncii de pămînt, putea spune cu atîta
siguranță că-și va face feciorii cărtu-
rari? Iată deci aceste vremi noi,
bogate în transformări, așa cum le-a
simțit poporul. El le cîntă cu sen-
timentul celui de se știe deplin stăpîn
pe soarta sa, celui ce poartă pe un
drum sigur spre zărilor socialismului.

E. VLADIMIR

NOUL IN FOLCLOR

Folclorul, așa cum îl definea M. Gheorghiu, este arta maselor muncitoare și exprimă o bogăție nesfîrșită de imagini artistice, dezvăluind trecutul și de săferință, dar și contemporaneitatea.

Transformările revoluționare social-politice de la noi au schimbat concepția despre viață a oamenilor, i-au eliberat de anumite prejudecăți, i-au ridicat spre lumină, le-au dat posibilitatea cunoașterii propriilor lor forte și i-au învățat să lubească trecutul de hăpă al înaintașilor noștri, tot ceea ce aceștia ne-au dăruit prin jerfe.

În folclorul nostru — variat ca genuri și manifestări — se îmbină armonios elementele tradiționale, cu elementele noi.

Noi în folclor nu înseamnă numai apariția unor genuri sau fenomene totale deosebite și nelegale de ceea ce a fost cunoscut pînă acum. Noui apar ca un fenomen complex, felurit ca în fațările și de intensități deosebite, de la caz la caz.

Despre nou în folclor putem spune că el apare în diferite genuri ca: ritualul de seceră, cîntecul propriu zis, strigătură, povestiri, joc, etc. El s-a manifestat fie prin apariția unor strigături poetice noi în poezia și basmele-mai-veștii cunoscute, fie în apariția unor texte de cîntec complet noi, exprimînd o bogată tematică, diferite de trecut, e.c.

Tot atât de interesant apare și faptul că folclorul s-a îmbogățit cu noi prejuri de manifestări, mișcarea artistică de amatori de la sate și orașe reprezentînd un mijloc nou de exprimare a folclorului.

Apariția cîntecului popular pe scenă, prin aducerea bunilor străbunilor de folclor în echipile de amatori, a mărit aria de circulație a cîntecului, a dat posibilitatea unei răspîndiri rapide a lui în colectivitatea careia i s-a adresat și a pus probleme noi în fața interpretului creator. Astfel, fie pentru simplul spectacol al echipei, fie pentru stilurile de radioficare de la sate, solistul popular adeseori a simțit nevoia de a fi acompaniat de un singur instrument sau de un mic orchestră. Elementul nou coexistă astfel de elementul tradițional de cîntare solistică și a dat o amănunțită și reconstrucție nouă cîntecului interpretat.

Cîntecul popular a trecut pe scenă nu numai prin interpretul vocal ci și prin echipele de cor, care — fie că s-au cîntat la unison, fie că s-au cîntat armonizat — au mărit prin această repertoare de cîntec al satului și au amănunțit posibilitățile de interpretare ale solistului care au luat — deseori drept model cîntarea corului. Alături de interpretul vocal, în folclorul nostru sînt cunoscute buni interpreti la diverse pseudo-instrumente: frunză, sîră de pește, drîmbă și instrumente populare: fluier (cu toată familia lui), cobză, nai, țîțară, vînar, etc.

Nici acești interpreti instrumentali nu s-au lăsat întrecuți de cîntăreții

vocali. Animați de dorința de a prezenta cîntecul într-un fel nou, ei au obținut sonorități deosebite combinînd diverse instrumente: frunză și țîțară (Tîrgoru Nou — Ploiești) sau solă de oște — chitară (Ianca — Corabia, Craiova).

Ideea amplificării sonorității fluierului sau a cimpoiului a apărut tot cu prilejul concursurilor echipei de amatori: așa s-au prezentat: echipa de fluierași din Jina Sebeș-Hunedoara, Leșu-Nășăud, echipa de cimpoiști din Bătrîni-Teleajen sau familia fluierașului Justin Sora (Ticvanu Mic — Timișoara).

În ansamblul fluierașilor Justin Sora (bun, flu, neoc) ca și în ansamblurile de fluierași din Jina și Leșu a înzestrat ideea acompanierii melodiei cîntată de către o parte a ansamblului lor, cu o melodie cîntată de cealaltă parte a fluierașilor din grupă.

Fantezia creatoare a maselor, care pentru gama largă a sentimentelor lor au nevoie de mijloace noi de exprimare artistică, a dus la încercarea de a crea instrumente noi ca țîțarul, sau ca instrumentul muzical creat din două baie.

Forma mai amplă de exprimare a cîntecului poate fi considerată trecerea de la simplul țîțar de două oște la șase instrumente la orchestrele populare care au în componența lor, în afară de obișnuitele instrumente ale țîțarului și instrumentele tradiționale ca: fluier, nai, cobză.

Aducerea pe scenă a cîntecului popular nu a fost singura manifestare a artei populare. Ea a fost însoțită de echipa de joc, care a transpus în scenă hora satului. De aici, o serie de probleme și preocupări noi, atât pentru echipă, cât și pentru îndrumătorul ei: problema repertoarelor, a alegerii celor mai frumoase și reprezentative jocuri ale satului sau satelor vecine, problema costumului jucătorilor, a înfrîngărilor în scenă, a compozițiilor echipei în timpul jocului, a acompaniamentului muzical, într-un cuvînt a realizării unei forme artistice superioare, deosebite. De la această dansatori populari au mers mai departe creînd pe baza elementelor tradiționale: pașnică, dansuri noi cu temă, fie solistice (Șerutul Șerului) (Tg. Jiu-Craiova), fie de grup: echipa de dansuri (la fabrica „Proletarul” — Bacău).

Ca realizare artistică, unele dintre aceste noi forme de exprimare a folclorului nu întrucoapă poate toate atribuțiile a ceea ce numim perfectiunea artistică, ele fiind lipsite de strălucirea căpătâie într-un timp îndelungat, dar aduc cu ele potența noi de exprimare a sentimentelor, în echivalență cu starea sufletăscă nouă, mentalitatea nouă a creatorilor populari, sensibili la transformările sociale la care ei înșiși contribuie, la opera de construire a socialismului.

LUCILIA STANCULEANU
cercetător la Institutul
de Folclor

Versuri despre colectivă

La școală la Sibii

Măruț roșu din gutii
Duașă mîndru la Sibii
Nu ș-o dus ca să nu vie
Că ș-o dus să-ncete a scrie
Să lucră-n gospodărie
Dacă-a scrie și-a-nvăța
Iar acasă ș-o-nturna
La dusmanii necaz le-o fa.

(Creată de Ioana Dăneș, comuna Teuș, raionul Vlșeu, la placerea fiului său la școala de brigadieri).

Să te faci griule-nalt

Alătura ca ărumu
Ară badea cu plugu
El ara și semăna
Și din gură cuvîntu:
Să te faci griule-nalt
Că și mîndra mea la stat
Că și stai grîu la coșit
Că și mîndra la iubit
Să stai grîu la secerat
Că mîndra la sărutat
Spicu tău să crească așa
Cît îi sinu la mîndra
C-ătușii o aveă foloș
Și mi-a fi trairu frumos
(Compusă de Varvara Munteanu, din comuna Bilca-Rădăuți).

N-o-i zice ca ei

Toți dusmanii mi-au zis mie
Că nu-s am de omenie
Că intru-n gospodărie
Eu cu ei nu vreau să fiu
Cîi o fi pe lume viu
De colectișă mă fiu
Că-ăcolo-n gospodărie
Am să scap de sărăcie
(Căleasă de Pavel Baicu, din satul Tîșea, raionul Rm. Vlșea).

Încurcătura..

Colectișă mi-o trebuî
Tare rău m-am păcălit
Că mult grîu mi s-o venî
Și mi-o prins nepregătît
C-am avut un hambar mic
De pe cînd eram cîlle
S-omu nu știu ce să fac:
Rodul unde să mi-l bag?
Am să-mi fac un hambar mare
Că-i gospodăria floare
(De la un colectivist din satul Tîbeni, raionul Rădăuți).

Doruri pentru un trai mai bun

Frunză verde și-o lălea
Cînd eram în vremea mea
Șapte scripel înîmătrebă
Ca să-mi oînt dăreze
Dar amu pe rîce oîna
Nu-mi încapce lăleas
Să spun tot ce am în eu
Că am doruri, dorurele
Mai mari și mai marțanțele
Am și cîntece de jele.
Doruri pentru un trai mai bun
Jalea pentru morții în drum
Morți și neștiuți de nime
Ca noi să trăim mai bine.
Durerile toate ș-or șterge
Noi merem înainte-om merge,
(Cîntec auzit în satul Burla, raionul Rădăuți).

Badea al meu e tractorist

Frunză verde mîr rotat
Iese badea la arat
Cu-n plug cum nu-l altu-n sat
Tot de fier, tu foc miniat
Și-n cauciuc încălțat.
Ară plugul, înșegrește
Pămîntul desteleneste.
Bobu-n urma lui rodește
Grîu-nalt la pai va crește
Șoicu tot îl cumponeste
Că-î spic cu boabe țesut
Mare cum nici n-am crezut.
Ară bade, ară bine
Să se vadă după tine
Că nu ești tu oricine
Ești bădiță tractorist,
Fecior de colectivist,
Și ne ară ogoreale
Să umplem hambarele
Cu grîu cum îi soarele.
(Auzit în comuna Voitin, regiunea Suceava)

Descîntec...

Ieși lene, lufe
Și de la Ilie Suman du-te
În țara pustie
Unde a înțărăc drocu'copiî
Vino vis înaripat
La Ilie Suman în pat
Și la-i pe-o arîpă
Și du-l într-o clipă
În țara visurilor mîmunate
Unde ș de-a gata toate
Unde vine și seceră vîntul
Unde se ară singur pămîntul
Unde pînea se coace singură
Unde-ți pune altul în lingură
Unde plăș para mîlăla
Unde soarta te răsădă
Unde zboară plăcînta coapse
Unde nu-i zi
Cî numai noapte
Du-l în acea țară
Țara lui Pîrde Vară
Du-l de la noi
Să nu-l mai adoci înapoi!
(Rostit de brigada artistică de agitație din comuna Dărmănești, regiunea Bacău).

Scrisoare partidului

Spune doina spune,
Că a fost pe lume
Un sat necăjit
Peretu numit
Spune doina mea
Spune cum trăia
Omul necăjit
De nevoi spedit
De toți asuprit.
Că s-an strîns ăst-an
Țăran din Peret,
Făcînd unire
Intovărășire
Și noi am lucrat
Și-am înșămîntat
Semînțe de soi
Cu metode noi
Și să știți c-am luat
Am luat rod bogat: două mi
cinci sute
Și chiar și mai multe chile
la bectar
Am strîns în hambar

Eu Petre Gărdel
Țăran din Peret,
Fost analfabet
Scriu să-ți mulțumesc
Că azi iubesc
Să mă încălesc
Că la noi în sat
Mulle ș-au schimbat
Că la noi au de fost
Ți-i spun pe de rost
Patru mi, cîți parte
N-au avut de carte
Și astăzi cu mîndrie
Îți raportăm fie:
Analfabet de-i căta,
Unul n-ai afla!

Scrieri azi cu vîloșie
Raportăm partidului
Să se afle, să se știe
Roadele Peretului
Munca noastră e frumoașă
Și cu dînsa ne mîndrim
Secerăm holda mînoasă
Intovărășii muncim
Ce mal spic voinic
Rod bogat e pe cîmpie
Raportăm cu vîloșie
Astăzi să se știe.

Azi la noi în sat
Mulle ș-au schimbat
(Din programul brigăzii artistice de agitație din comuna Peretu, regiunea București).

Deșteptarea moșului

Astăzi vremea ș-a schimbat
Și moșul ș-a deșteptat
Cît îi muntele de mare
Frică de ciocoi nu are.
Că munceste-n a lui țară
Republica Populară

(Cîntec auzit în comuna Poiana, raionul Turda, regiunea Cluj).

Capătul de sfoară

Foate verde și-o cicoare
Și-am făcut polenzare.
Tine bine Mărtoară
Tine capătul de sfoară
Și ș-o luăm din vale-n deal
Să rodească al nostru lan.
Să rodească, să sporească,
Boabe mari de grîu să crească.
(Cîntec din satul Cărbunești, raionul Giurgiu).

Cîntece despre partid

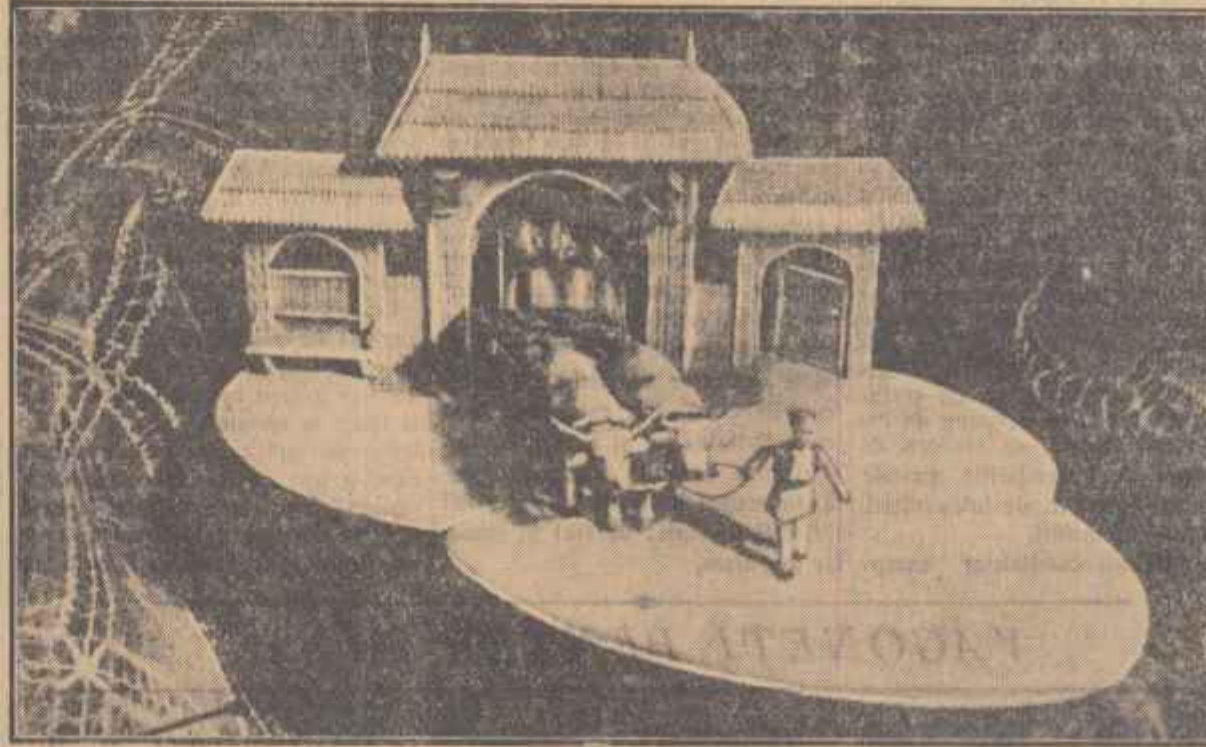
Numărata laple din această viață
nouă pe care o trăim astăzi se ogîndesc
în creația orala a poporului. Țăranul
muncitor a căpătî în anul a
ceștia pămînt, acel pămînt pe care i-a
rivnit atîta amar de ani. Pe pămînt
lui, nu mai trag la plug mîrtoage
costelive. Astăzi, pămîntul e arat cu
tractoarele, al căror număr sporește
oîncetînt. Faptele noi, țăraniul le po-
vestește oricui tot cu ajutorul cînte-
cului:
Partidu' adestrat
Pe săraci l-o ajutat
Cu mașini și cu tractoare
Și cu țeluri de cereale.
Iar pămîntul l-o iuat
Din mîna bogatului
Și l-o dot vîracului.
În satele noastre — cif de pitte
ar fi ele în cîntă știe ce vîgăună —
lumina cărții este primită și ea cu
cîntece de bucurie. Un cîntec de pe
melegurile Băii Mari, regiune alți de
vîrtoșită înainte vreme spune că pe
acel pe care bogatșii l-au înjosit,
l-au oropsit,
Acest puternic sentiment de signu-
ranță, de încredere în calea pe care a
arat-o partidul, de convingere că
vremurile grele de altădată sînt dușe
fără drum de întoarcere, îl auzit cîntă
și prin părțile Cărbuneștilui în
raionul Giurgiu, în cîntecul campus de

oamenii din această comună se îm-
pletește minunat tena dragostei tinerești
cu cea a muncii.

Foate verde de mohor
Vin mîndrușă pe tractor
Am să-ți spun că-mi este dor
Cu tine să mă-nsoz.
Pe tractor noi să muncim,
Planul să îl deșosim.
Să muncim să-nțevim planul
Să-ținem un copil în anul
Iar în anul țesor vorni
Să-mi dai mîndra alți copii;
Să-mi faci patru flăcăiași
Voinice și drăgălași.
Și să-mi faci și-o țigănoară.
Să se duca vestea-n țară
Din doi să fac meșteri mari,
Iar din celtăți cărturari.
Pe jută, rîd o fi more
S-o fac mîndra țesătoare.
Să muncim și să-i iubim
Țara mîndră ș-o stăvim.
Oare cînd înainte vorbă rădărit să
Oare cînd înainte țărani, lipsit a-
tuncii de pămînt, putea spune cu atîta
siguranță că-și va face feciorii cărtu-
rari? Iată deci aceste vremi noi,
bogate în transformări, așa cum le-a
simțit poporul. El le cîntă cu sen-
timentul celui de se știe deplin stăpîn
pe soarta sa, celui ce poartă pe un
drum sigur spre zărilor socialismului.

E. VLADIMIR

PLASTICA POPULARĂ

Un aspect al vieții noi din satele noastre este oglindit de sculptura în lemn a tinerilor G. Livaru, și Constantin Georgescu. Sculptura reprezintă „Împărțirea vînturilor la o gospodărie agricolă colectivă”.

Jocul de șah e îndrăgit astăzi de tot mai mulți oameni ai tinerii de la orașe și din sate. Sculptura în lemn realizată de Veniamin Mirza din Constanța înțelege două cîmbi jucînd șah, iar un al treilea urmărește atent jocul.

